

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : RDG4630028

T 162274

ชื่อโครงการ : การสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพของคนพิการ

ชื่อนักวิจัย : พิมพ์ ขจรธรรม วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

email address : rspkc@mahidol.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : พฤษภาคม 2546 – เมษายน 2547

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมองค์ความรู้และสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนพิการที่มีอยู่ในประเทศไทย และเสนอทิศทางการทำวิจัยเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของคนพิการในอนาคต โดยเป็นการวิจัยเอกสารด้วยวิธีการรวบรวมงานวิจัย วิทยานิพนธ์ และบทความทางวิชาการ ที่มีการดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2534 – 2545 จำนวนทั้งหมด 90 เรื่อง แล้วดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 6 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยด้านกลไกสนับสนุนของภาครัฐ ปัจจัยด้านสถานประกอบการ ด้านตัวคนพิการ ด้านครอบครัว บทบาทองค์กรเอกชนองค์กรคนพิการ และเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ

ผลการศึกษาพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ทำการศึกษาในประเด็นเรื่อง กลไกของภาครัฐซึ่งจัดว่าเป็นปัจจัยหลักในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการ ซึ่งพบว่าการใช้มาตรการต่าง ๆ ทั้งด้านกฎหมายและทางสังคมยังไม่ได้ผลเท่าที่ควรเนื่องจากมาตรการเหล่านี้ไม่มีบทลงโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตาม รวมทั้งมิได้ใช้กับหน่วยงานภาครัฐ การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพแก่คนพิการของภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการฝึกอาชีพในสถานฝึกอาชีพมากกว่าบริการด้านอาชีพอื่น ๆ และยังมีข้อจำกัดทั้งในด้านปริมาณและในด้านคุณภาพเช่น ด้านมาตรฐานของหลักสูตร และอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกอาชีพ คนพิการบางส่วนขาดความพร้อมและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานในตลาดแรงงานเปิด ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีเจตคติเชิงบวกต่อคนพิการแต่ยังขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องคนพิการ และพบว่าองค์กรเอกชน/องค์กรคนพิการเป็นแหล่งข้อมูลและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการ

ปัญหาพื้นฐานที่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการทำงานของคนพิการคือการขาดการศึกษา มาตรการของภาครัฐในการขจัดอุปสรรคต่าง ๆ ยังไม่มีประสิทธิภาพพอ โดยเฉพาะมาตรการด้านการขจัดอุปสรรคในการเดินทาง

ข้อเสนอแนะได้แก่ การส่งเสริมการประกอบอาชีพของคนพิการจะสำเร็จได้จะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายด้านตั้งแต่กลไกที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐ และการสนับสนุนจากสังคมบนฐานแนวคิดแห่งความเสมอภาค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเผยแพร่งานวิจัยและนำผลงานวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน งานวิจัยที่ควรส่งเสริมคือการพัฒนาหรือดัดแปลงอุปกรณ์เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อช่วยการประกอบอาชีพของคนพิการ และงานวิจัยเชิงประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพทั้งของภาครัฐและเอกชน

คำหลัก : การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การฝึกอาชีพคนพิการ การประกอบอาชีพคนพิการ

ABSTRACT

TE 162274

Project Code : RDG4630028

Project Title : Vocational Situation of Persons with Disabilities in Thailand : A Documentary
Reveiw

Investigators : Kachondham Pimpa. Ratchasuda College, Mahidol University

Email address : rspko@mahidol.ac.th

Project Duration : May 2003 – April 2004

This study had two objectives: to collect and synthesize all published documents related to vocational aspects of person with disabilities and to offer direction for future research in this area. Ninety research and theses which were conducted during B.E. 2534-2545 were collected, analyzed and synthesized into 6 dimensions: main factors regarding the governmental policies and measures, factors from enterprises, persons with disabilities, family roles, roles of non-governmental organization and organization of person with disabilities, and work-related technology.

It was found that the majority of research reviewed focused on the factor regarding the government policies and measures. Although various government measures had been implemented, there had been little accomplishment in the employment situation of persons with disabilities due to no penalty for those who do not comply to the law. Most of the government vocational rehabilitation centers put more emphasis on the vocational training than other vocational services. However, only small number of persons with disabilities could get into the training centers each year. Though the majority of employers and co-workers had positive attitude toward disabled workers, their knowledge about persons with disabilities was limited. Most of person with disabilities stilled lack of skill required for the job in the open market. Organization off/for persons with disabilities played an important role in promoting employment opportunity for person with disabilities.

The major obstacle to work for persons with disabilities are lack of effective government measures such as the education and the public transportation system.

The recommendations are that: if the country wants to improve the employment situation of persons with disabilities, it needs to have effective government mechanisms and social support, which are based on concept of equalization. There should be more research on evaluation of various vocational projects, work-related technology development and work adjustment since the scarcity of research in these areas is very noticeable.

Keywords: Vocational rehabilitation, Vocational Training, Employment and Person with disabilities